

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-48

29.1.2021

Tryg Forsikring NUF

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Montør– skru bolter – skade skulder/arm – arbeidsulykke – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede arbeidet bl.a. med å skru igjen store bolter på såkalte juletre. Under siste runde med tilstramming av en slik bolt, fikk forsikrede akutte smerter og kraftsvikt i høyre skulder/arm. Etter at saken ble klaget inn til FinKN opplyste forsikrede at det var mulig at bolten var ødelagt, eller at han kanskje fikk et glipptak i det han skulle stramme til. Det var videre mulig noe oljesøl på stedet. Saken reiste spørsmål om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av de tidsnære opplysningene om hendelsen. Etter en konkret vurdering uttalte nemnda at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en ulykkeshendelse verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (montør, f. 1962) var på jobb 3.6.16, da han fikk en skade i høyre skulder/arm. Den aktuelle dagen arbeidet forsikrede med manuelt å skru igjen bolter på et "juletre" (kallenavn i offshore bransjen på offshore sikkerhetsventil). Hendelsen inntraff da han tok en siste runde med tilstramming. Dette gjøres for å sjekke at boltene er godt nok påskrudd. Forsikrede har opplyst at det i dag ofte brukes hydraulisk verktøy til dette når det er mulig. Han brukte imidlertid fastnøkkel/momentnøkkel den aktuelle dagen. Tilstramming skjer med høy kraft ved bruk av begge hender. "Juletreene" og boltene har relativt store dimensjoner. De veier mellom 6 og 10 tonn og kan brukes ved demontering/montering.

Forsikrede meldte skaden til Nav 31.8.17, og hendelsen ble beskrevet på følgende måte:

Under trekking av bolter på juletre (off-shore sikkerhetsventil) med fastnøkkel. Kjente plutselige smerter i høyre skulder, klarte nesten ikke løfte høyre arm etterpå.

Nav avslo forsikredes krav i vedtak av 15.9.17, og begrunnelsen for vedtaket var at fristen for å melde yrkesskade var oversittet. I premissene la Nav til grunn at "selv om klagefristen ikke var utløpt, ville klagen ikke fått medhold".

Det er ikke notert noe om hendelsen i journalnotater eller epikriser før et halvt år etter hendelsen.

Forsikrede meldte skaden til selskapet 14.12.17, og hendelsen ble beskrevet på følgende måte:

Trekking av bolter m/ fastnøkkel og kjente smerter i skulder. Skade på muskel og sene i rotatormansjett i H. skulder.

På bakgrunn av skademeldingen tilskrev selskapet forsikrede i brev av 21.12.17 hvor det bl.a. ble stilt oppfølgingsspørsmål mht. forsikredes arbeidsoppgaver og selve hendelsen.

Selskapet mottok e-post fra forsikredes bedriftslege 6.3.18. Da ble det anmodet om at selskapet avventet Navs behandling av hendelsen. Etter dette var det noe korrespondanse i saken og selskapet purret bl.a. på tilbakemelding på brev av 21.12.17. Den 26.6.18 sendte selskapet ny

purring til forsikrede hvor det ble varslet om at saken ville bli lukket hvis det ikke mottok svar innen 1 måned. Selskapet mottok ikke svar fra forsikrede, lukket etter dette saken og sendte 7.8.18 foreldelsesvarsel. Etter dette mottok selskapet informasjon om at forsikredes bedriftslege skulle bistå ham i saken overfor selskapet. Selskapet tilskrev derfor bedriftslegen i brev av 8.11.18. Forsikrede v/ advokat henvendte seg til selskapet 20.5.19. Selskapet sendte 21.5.19 brev til advokaten og redegjorde for sitt syn på saken, herunder at ulykkesmomentet ikke ble ansett å være oppfylt og at det derfor ikke ville være grunnlag for erstatning under yfl.

Den 1.10.19 mottok selskapet ny skademelding fra forsikrede. Vedlagt denne var også uttalelse fra arbeidsgiver som ikke var datert, men hvor det var uttalt følgende om hendelsen:

Aktuelle skade hendte i verkstedet, og her ble heller ikke varslingsrutinene ble dessverre fulgt opp. Vi har innhentet opplysninger fra daværende (nå pensjonert) formann som opplyser at han reagerte på forskjellen i atferd og arbeidsinnsats etter at han kom dit på tilrettelagt arbeid ved Monteringsavdelingen. Den ansatte var ikke lett å finne arbeid til, da det var mye fravær grunnet sykdom. Det var ikke lett å være tett på den ansatte. Han bidro med det han hadde mulighet til når han var tilstede. Han var en flink fagmann, gjorde ordentlig arbeid, men formann forteller at han ble mer og mer fraværende i arbeidet sitt, både med hensyn til tid og produktivitet, og det var "ikke lett å komme i dialog med han fordi det var så få ord". Den ansatte ble tiltagende "syk" i denne perioden, ofte fravær, og lite synlig i arbeidsmiljøet. Formann kan ikke huske at den ansatte meldte dette konkret inn som en skade, men han hadde heller ikke personalansvar den gangen. Den ansatte slet med kommunikasjon, og det var ikke lett å få klare svar fra han.

Selskapet avsto igjen kravet 7.10.19, og viste til at det ikke fremkom opplysninger som var egnet til å kaste nytt lys over selve hendelsesforløpet.

Forsikrede anket etter det opplyste avslaget fra Nav til Trygderetten 5.5.20. Finansklagenemnda er ikke kjent med om Trygderetten har behandlet saken.

Etter dette var det noe korrespondanse mellom forsikredes advokat og selskapet vedrørende utsettelse av foreldelsesfrist. Selskapet forlenget denne en gang, men i e-post 1.7.20 ble det varslet at fristen ikke ville bli ytterligere forlenget.

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 26.8.20. I brev til sekretariatet av 19.10.20 opplyste forsikrede at det var mulig at bolten som skulle strammes til var ødelagt, eller at forsikrede kanskje fikk et glipptak i det han skulle stramme til. Videre ble det opplyst at det var mulig at det var noe oljesøl på stedet, i tillegg til at forsikrede hadde jobbet i mange timer allerede og at han jobbet under tidspress.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen 3.6.16 er en arbeidsulykke som forårsaket skade i hans høyre arm/skulder. Selskapet og Nav fokuserer for mye på hvordan forsikrede oppdaget skaden i armen, og det er ikke det vesentlige her. Årsaken til skaden er ikke belyst. Før skaden skjedde hadde forsikrede løpende jobbet med å skru på bolter i mer enn en time, trolig opp mot halvannen time, uten pause. Ved slike jobber er det et rimelig høyt effektivitetskrav for å bli fort ferdig slik at pauser utsettes. Bolter og skruer smøres under arbeidet slik at det gjerne blir noe oljesøl både på hender og gulv. Det hender at den ene hånden ved et uhell kan glippe (særlig med noe oljesøl på hendene) ved slik tilstramming slik at all kraft plutselig tas med en arm eller det på annen måte blir en plutselig ubalanse i arbeidsstillingen/belastningen. Dette er naturlig nok særlig uheldig ved den siste tilstrammingen hvor bolter/skruer allerede sitter rimelig fast tilskrudd, og når man har jobbet en stund uten pause som i dette tilfellet med tilhørende redusert oppmerksomhet knyttet til utførelsen av arbeidet. Forsikredes minne om hendelsen er helt overskygget av den akutte smerteopplevelsen. Han kan derfor ikke si med sikkerhet at det var en slik glipp også rett i forkant av de akutte smertene, eller om han på annen måte fikk eller hadde en uheldig arbeidsstilling i skadeøyeblikket, men han ser det som sannsynlig, uavhengig av tidspunkt for slike "glipper" at det har vært årsaken til skaden, ut fra type arbeide, arbeidsoperasjon og den

skaden som da oppstod. Forsikredes plan er å få denne redegjørelsen frem for Nav i ankesaken med anmodning om at Nav foretar de nærmere undersøkelser som er nødvendig med supplerende informasjon fra arbeidsgiver og sakkyndig medisinsk og evt. annen faglig ekspertise.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har vært utsatt for en plutselig eller uventet ytre hendelse som oppfyller lovens krav til at det foreligger en arbeidsulykke. Basert på forsikredes egne forklaringer om hendelsen gitt i skadeforklaringer til selskapet og til Nav, synes det klart at hendelsen ikke faller inn under det markerte ulykkesbegrepet. Slik selskapet ser det, faller den heller ikke inn under det avdempede ulykkesbegrepet. Når det gjelder forsikredes anførsler om at årsaken til skaden ikke er belyst, anføres det at dette ikke er riktig. Forsikrede har i sine skadeforklaringer nettopp redegjort for hva han *holdt på med*, altså den konkrete arbeidsprosessen, da smertene inntraff. Forsikrede beskriver det selskapet oppfatter som en utførelse av hans alminnelige arbeidsoppgaver og det fremkommer ikke noe særskilt omkring selve utførelsen av oppgaven. Det beskrives ikke et særskilt tidspress eller andre forhold som indikerer at forsikrede befinner seg i en utførelse som må karakteriseres som en ekstraordinær påkjenning i forhold til forsikredes alminnelige arbeidsoppgaver. De forhold som trekkes frem i klagen til Finansklagenemnda bærer etter selskapets oppfatning preg av å være spekulasjoner i mulige årsaker, og sannsynliggjør ikke et faktisk forløp. Forsikrede har ikke på noe tidspunkt i de tidsnære forklaringene forklart at taket "glapp" eller at han på annen måte fikk en "*uheldig arbeidsstilling*", slik det skrives i klagen. Basert på tilgjengelig dokumentasjon opprettholder selskapet således at klager ikke har sannsynliggjort at det foreligger en arbeidsulykke etter yfl.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen 3.6.16 er å anse som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt. Ved tvil om faktiske forhold vil nemnda i bevisbedømmelsen legge størst vekt på tidsnære nedtegnelser, spesielt beskrivelser av fagfolk for å få kartlagt en tilstand. Opplysninger fra parter eller vitner som er kommet til etter at tvist er oppstått, og som står i motstrid til mer tidsnære bevis tillegges normalt mindre vekt. Dette er i tråd med de prinsipper om bevisbedømmelsen som er lagt til grunn av Høyesterett, jf. blant annet Rt. 1998 s. 1565. Størst vektlegging av tidsnære bevis er også et utslag av nemndas skriftlige saksbehandling.

Etter en konkret vurdering legger nemnda til grunn de beskrivelsene av hendelsen 3.6.16 som forsikredes har gitt til Nav og til selskapet i skademeldingen. Forsikrede skulle stramme til noen bolter, da han fikk akutte smerter i høyre arm/skulder. Det er i disse forklaringene ikke opplyst om oljesøl eller glipptak, eller at det var noe annet som forårsaket smertene i høyre arm. Det forhold at forsikrede i ettertid mener at det er sannsynlig at han hadde et glipptak da boltene ble skrudd til, er ikke tilstrekkelig for å anse dette som sannsynliggjort.

Etter dette går nemnda over til spørsmålet om hendelsen 6.3.16 er å anse som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a. Begrepet arbeidsulykke i denne bestemmelsen skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Høyesterett har uttalt seg om det markerte ulykkesbegrepet og det avdempede ulykkesbegrepet i en rekke avgjørelser. Skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid anses normalt ikke som

en arbeidsulykke, jf. Rt. 2006 s. 1642. Det følger av Rt. 2009 s. 1485 at uttrykket "en plutselig og uventet ytre hending" skal tolkes slik at hendelsen har vært ulykkesartet. Videre er det lagt til grunn i praksis at det må kreves et ulykkesmoment for at det skal foreligge en arbeidsulykke omfattet av det markerte ulykkesbegrepet, jf. Rt. 2009 s. 1619 (avsnitt 53). Dette innebærer at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og det er det uventede som har ført til skaden.

I den foreliggende saken kan ikke nemnda se at forsikrede har opplyst om noen ytre hendelse som årsak til skaden. Da det ikke er sannsynliggjort noen plutselig ytre hending, kommer ikke det markerte ulykkesbegrepet til anvendelse.

Spørsmålet blir da om skadehendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

I Rt. 2009 s. 1626 avsnitt 29 oppsummerer førstvoterende vilkårene for anvendelsen av det avdempede arbeidsulykkebegrepet slik:

... må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammen for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning.

I dommens avsnitt 33 er det vist til at når arbeidstakeren pga. en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning stilles det ikke tilleggskrav om ytre hending: "I slike tilfeller vil den vanskelige arbeidssituasjonen eller det forhold som har ført til den ekstraordinære påkjenning eller belastning, i seg selv kunne utgjøre tilstrekkelig ulykkesmoment". Men ifølge avsnitt 35 i Rt. 2009 s. 1626 er det sentrale spørsmålet om oppgaven er en del av vedkommendes normale arbeidsoppgaver.

Forsikrede har gjort rede for den konkrete arbeidsprosessen han utførte da smertene inntraff i skademeldingene. Etter nemndas oppfatning beskriver forsikrede utførelse av hans alminnelige arbeidsoppgaver. Det fremkommer ikke noe særskilt i skademeldingene om selve utførelsen av oppgaven.

Det beskrives ikke tidspress eller andre forhold som indikerer at forsikrede befant seg i en arbeidssituasjon som må karakteriseres som en ekstraordinær påkjenning i forhold til forsikredes alminnelige arbeidsoppgaver. Det å stramme til bolter og å bruke mye muskelkraft i oppgaven er ikke i seg selv ytre faremomenter som medfører vanskelig arbeidsstilling eller ekstra belastning.

Det foreligger etter dette ikke opplysninger som tilsier at skadehendelsen omfattes av det avdempede arbeidsulykkebegrepet.

Nemnda har etter dette kommet til at hendelsen ikke kan anses som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).